

وضعیت ناهنجار افغانهای ملکی در سال ۲۰۰۸

کابل ۲۱ جنوری ۲۰۰۹ – بر اساس یافته های یک گزارش تحقیقی سازمان نظارت و گزارشدهی افغانستان **ARM**، در سال ۲۰۰۸ افراد ملکی، بیشتر از آنچه که در رسانه ها و از طرف سازمان ملل متحد داده شد، در نقاط مختلف افغانستان کشته، زخمی و مجبور به ترک منازل شان گردیدند.

تمام جوانب درگیر در افغانستان بطور مستمر و سیستماتیک از قواعد بشردوستانه بین المللی، کنوانسیون ها ژنیو و قوانین داخلی کشور که در شرایط نبردهای نظامی قابل تطبیق میباشد، سرپیچی نمودند. تمام اطراف درگیر، بویژه جنگنده های طالب و نیروهای امریکایی، بشیوه های غیرمتعادل، بیش از حد نیاز و بعضا بدون تبعیض از قوهء نظامی استفاده نمودند.

افراد و گروه های تبهکار مثل جنگسالاران و ملیشه های غیرقانونی هم در یک حالت شبه معافیت و بگونه ی وسیع دست به کشتار، تجاوز جنسی و غارت افراد ملکی زدند.

سال گذشته میلادی، جوانب متحارب، گروه های تبهکار و جرایم سازمان یافته ناشی از فقدان امنیت عامل نقض حقوق انسانی بیشتر از چهار میلیون افغان گردید.

به استناد معلومات و تحلیل های **ARM** در سال گذشته، بیشتر از ۳۹۱۷ تن کشته، بیشتر از ۶۸۰۰ تن مجروح و حدود ۱۲۰۰۰۰ تن از خانه هایشان بیجا گردید.

حکومت داری بد و فاسد بزرگترین چالش افغانستان بود که در سال گذشته حدود هشتاد در صد نفوس را متاثر ساخت.

مردم ملکی، بطور افزایشی از بابت خشونت های شورشیان و فعالیت های ضد شورشیان متاثر و متضرر گردیدند. از جمله شیوه های رزمی که بیشتر به افراد غیرنظامی ضرر رسانید، حملات انتحاری و انفجارات تعبیه شده توسط جنگنده های طالب و بمباردمان های هوایی توسط نیروهای امریکایی بود.

و در حالیکه مردم بگونه ی فزاینده نیازمند کمک های بشری بودند، سازمان ملل متحد و دگر نهادهای کمک کننده در احاطه های محدود امنیتی در کابل و دیگر شهرها گیر مانده بودند.

۲۰۰۸ خونبارترین سال بعد از فروپاشی رژیم طالبان بود، و نشانه های غیرقابل انکار وجود دارد که ۲۰۰۹ هم سالی مملو از مشکلات برای افغانستان و افغانها خواهد بود. بنابر همین ملحوظ **ARM** از دولت افغانستان، رهبران شورشیان، نیروهای بین المللی به رهبری ایالات متحده، سازمان ملل متحد و دیگر فعالین میخواهد تا مساعی و تلاش هاشان جهت کاهش تاثیرات جنگ بر افراد ملکی را شدت، سرعت و موثریت بخشند. علاوه تا **ARM** خواستار تغییرات اساسی و عاجل در شیوه های جنگی نیروهای به رهبری امریکا (خصوصا استفاده از قوهء هوایی)؛ خاتمه حکومتداری بد و فاسد؛ ختم عاجل کشتار و ترور مردم ملکی توسط شورشیان طالب؛ ایجاد صندوق جبران خساره و حمایت قربانیان جنگ؛ و رسانیدن کمک های بشری به مردم نیازمند در مناطق ناامن میباشد. {پایان}

په ۲۰۰۸ کال کی د ملکی افغانانو کرکیچ

کابل ۲۱ جنوری ۲۰۰۹ – د افغانستان د بشری حقونو د څار او راپور ورکونی د سازمان **ARM** د یوه راپور له مخی، په ۲۰۰۸ میلادی کال کی - له هغه څه نه چی په رسنیو کی او یا د ملگرو ملتونو د سازمان لخوا وویل شول - ډیر ملکی وگری ووژل شول، تپیان شول او له خپلو مینو وتو ته اړ ایستل شول.

د جگری ټولو غاړو له نړیوالو بشردوستانه قواعدو، د ژنیو له کنوانسیونونو او د افغانستان له کورنیو قوانینو څخه چی باید د جگری په مهال پلی شی، په پله پسی او سیستماتیک ډول سرغړونی وکړی.

داړه مارو ډلو لکه سیمیزو جنگسالارانو او ناقانونه ملیشو هم معافیت ته ورته په یوه فضاء کی د ملکی خلکو په وژنی، پر بنځو او ماشومانو جنسی تیریو او په پراخو دارلو او ویرولو لاس پوری کړ.

تیر میلادی کال د جگریه مارو غاړو د کړنو، د جنایتکارو ډلو او نامنیو په لړ کی د شاوخوا څلورو میلیونو ملکی وگرو پر بشری حقونو تیری وشو.

د **ARM** د معلوماتو او شننو له مخی، تیر کال د جگریو او نامنیو له کبله، تر ۳۹۱۷ ډیر کسان ووژل شول، تر ۶۸۰۰ ډیر تپیان شول او له ۱۲۰۰۰۰ څخه ډیر وگری له خپلو کورونو بیخاڼه شول.

ناوړه او فاسد حکومت، تیر کال، د افغانستان له تر ټولو سترو ناخوالو او ننگونو څخه وو چی د هیواد په سلو کی اتیا وگری تری اغیزمن شول.

عام خلک د طالب اورپکو د زورزیاتیو او د هغو په خلاف د نړیوالو او افغان ځواکونو د فعالیتونو له امله هم مخ په ډیریدونکی ډول اغیزمن او زیانمن شول. هغو جگرییزو کړنو چی ملکی خلک یی ډیر وکړول، د طالبان جنگیالیو لخوا ځان وژونکی بریدونه او د سرک غاړی کنترول شوی چاودنی او د امریکا ځواکونو لخوا هوایی بمباری وی.

او پداسی حال کی چی مخ په زیاتیدو اړ خلک بشری مرستو او پیرزوینو ته سخت په اړتیا کی وه، د ملگرو ملتونو سازمان او نور نړیوال مرسته کوونکی په کابل ښار او نورو سترو ښارونو کی ایسار پاتی شول.

۲۰۰۸ کال د طالبانو د رژیم له رنگیدو راپدیخوا تر ټولو ډیر خونړی کال وو، او داسی نښی شته چی نښی ۲۰۰۹ به هم افغانستان او افغانانو لپاره له سختیو او کړاوونو ډک کال وی. له همدی کبله **ARM** د افغانستان له دولت، د اورپکو له مشرانو، د متحده ایالاتو په مشری له نړیوالو ځواکونو، له ملگرو ملتونو سازمان او له نورو اړوندو غاړو څخه په کلکه غوښتنه کوی چی د جگری له ناوړو اغیزو څخه د ملکی خلکو د خوندی ساتلو په موخه ټولی ممکنه لاری چاری په چټکی پلی کړی. د دی تر څنگ **ARM** د امریکایی ځواکونو په اوسنی جگرییزی تکلاری (په ځانگری توگه د هوایی ځواک په کارولو) کی د ژور بدلون؛ د ناوړه او فاسدی حکومتونی ختمول؛ د طالب جنگالیو په لاس د بیگناه ملکی خلکو د پراخی وژنی، شکونی او زورونی سملاسی درول؛ د جگری د قربانیانو د ملاتړ او مرستی د ځانگری وجهی صندوق جوړول؛ او په نامنه سیمو کی اړو کورنیو ته د بیرنیو بشری مرستو رسونه غواړی. [پایله]

THE PLIGHT OF AFGHAN CIVILIANS IN 2008

KABUL, 21 January 2009 – More civilian people were killed, wounded and displaced from their homes in the conflict across Afghanistan in 2008, than reported in the media and by the UN, according to a report by the Afghanistan Rights Monitor (ARM).

All warring parties, repeatedly and systematically breached international humanitarian laws, the Geneva Conventions and Afghanistan's internal laws applicable to situations of war. Excessive, disproportionate and often indiscriminating military power was widely used by warring sides, particularly by insurgent groups and US forces.

A plethora of criminal actors such as warlords and illegal militias also continued to kill, kidnap, rape and terrorize Afghan civilians in a state of impunity.

The human rights of over four million Afghans were violated by warring sides, criminal gangs and the overall criminality which resulted from prevalent insecurity. According to the information and figures compiled and analyzed by ARM, about 3,917 civilians were killed, about 6,800 were wounded and over 120,000 were forced out of their homes in 2008.

Bad and corrupt governance was Afghanistan's most challenging problem which adversely impacted about 80 percent of the national population.

Increasingly, people were also affected by insurgency-related violence and counter-insurgency activities. Among the fighting tactics which seriously harmed non-combatants were suicide and roadside attacks by Taliban insurgents and aerial bombings by US-led forces.

Whilst millions of people desperately needed humanitarian assistance across the country, the UN and other aid agencies were entrenched in diminishing security zones in Kabul and few other cities.

2008 was the bloodiest year since the fall of the Taliban, and there are irrefutable signs that 2009 will be another difficult year for the country. Therefore, ARM calls on the Afghan government, US-led international forces, the UN, insurgent leaders and other actors to take strong, immediate and meaningful measures to mitigate the negative impacts of war on Afghan civilians. Among other actions, ARM requests a radical change in the current US combat strategy; an end to corruption and bad governance in the Afghan government; an immediate end to the systematic and widespread killing and harassment of civilian people by insurgents groups; immediate establishment of a trust fund for war victim; and delivery of essential relief services to needy communities in volatile areas. [ENDS]